

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 25 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Zmaga „nemške levice“.

Dne 2. decembra je bilo v državnem zboru jako živo: gg. poslanci so bili blizo vsi na svojem mestu in tudi poslušalcev je bilo v dotičnih prostorih veliko, precej večje število, kakor o drugih sejah. In kaj je bilo temu krivo? Vodja »nemške levice« je bil dan poprej naznanil, da in zakaj »nemško ljudstvo« ne more imeti zaupanja do sedanje vlade. Da se to pokaže očitno, zato bodo udje »nemške levice«, zastopniki nemškega ljudstva, glasovali zoper »dispozicijski fond« — zoper denar, ki se dovoli vladi, da razpolaga z njim, ne da pové, komu in zakaj da ga izda. Tega denarja je v celem 50.000 gld. — denar, če se primeri drugim vsotam, ki jih tirja vlada vsako leto za potrebe države, skorej brez vsega pomena; vendar leži v tem, da se ji dovoli, za vlado neko zaupanje, ker jej ni treba za-nj podati računa. Čemu je vladi ta denar? To je znano vsakemu poslancu in nihče izmed njih ne misli, da jej ga ni treba, ali da je ta denar le potrata.

Z njim vzdržuje vlada razne listé, v katerih nanznanja ali zagovarja svoje namene. Če ona nima tacih listov, potem ji drugi listi lahko zmešajo vselej štrenjo tako, da jej je ni mogoče več razmotati, posebno v tistih dobah, ko ni drž. zbora. Da je torej vladi tega denarja treba, o tem nihče ne dvomi, vendar pa ji ga letos nemška levica ne dovoli, češ, da nima več zaupanja do vlade. Ali zakaj nima več tega zaupanja do vlade? Odgovor je kratek: grof Taaffe noče nemški levici pomagati do večine v drž. zboru in sicer do take večine, da pri njej grofa Taaffe ni več treba, ampak na njega mesto stopi — dr. vitez Plener. In kar je za nas še več vredno, v taki večini bi ne bilo prostora za nemške konservativce in tudi ne, za naše slov. poslance.

V seji dne 2. decembra pa sta se zato vzdignila tudi vodji poljskega in kluba konservativcev, vitez Javorski in grof Hohenwart ter sta jako odločno ugovar-

jala zoper tako večino. V svojih govorih sta jako dobro, pa v mirni besedi izrekla, da v naši državi ne sme priti nikoli do take večine, dokler še pravica ni vzela v njej slova. Vitez Plener je torej žel, kar je sejal plačilo — svoje nemške ošabnosti.

Ali prišlo je nazadnje do glasovanja. Pri njem je stalo za nemško levico 167, za vlado pa 146 mož: zmaga je bila torej na strani nemške levice. Vsled tega je bilo veliko veselja pri nemških in judovskih liberalcih, ne znamo pa, ali jim je to veselje prišlo tudi iz srca. Kako tudi, saj so z nemško levico glasovali mladočeški poslanci, torej tisti, ki so si sicer z njo najbolj v laséh! Če torej kedaj, pri tem glasovanju je izvedela nemška levica, da nima uzroka za to, da se nosi še za naprej toliko ošabno, kakor se sploh rada nosi: izključljivo nemška in liberalna vlada pri nas ni lahko več mogoča. Ako se je nemška levica naučila tega v seji dne 2. decembra, potem je zmaga nemške levice tega dneva dobra in veseli smo je lahko tudi drugi, ki ne stojimo v vrstah liberalcev, najmanj pa v vrstah nemške levice.

Glasi od nemške meje.

Božja previdnost me je postavila na mejo, kjer se dotikata Slovenec in Nemec. Mnogo let že delujem tam ter gledam in opazujem vse dogodke. Divji napadi ponavljajo se dan za dan za dnem na slovensko ljudstvo. Liberalni prenapetneži postavili so si za svojo nalogo, da hočejo naš slovenski narod zatreti in vničiti raz zemljo. Proti nam hujskajo in rovajo po časopisih in shodih, črnijo nas in obrekujejo, kakor da bi bil narod naš zbor samih tatov in razbojnikov. Poslužavajo se najhujših, najbesniših pripomočkov, samo da dosežejo svoj peklenski namen. Meni srce krvavi in roka se mi krči v trdo pest, ko moram vse to gledati. Kaj je vendar zakrivil naš narod, kaj je hudega storil, da ga preganjajo in zatirajo, kakor strupenega gada? Ali naš narod ni stal stoletja in stoletja, kakor trdna skala proti divjim Turkom in prelival potoke krvi za Avstrijo.

in Habsburški rod? Ali se brani naš narod davati s krvavimi žulji zasluženi davek? Ali se brani davati leto za letom za brambo naše očetnjave svoje najboljše sinove, katere prištevajo najvišji vojaški krogi najpogumnišim vojakom? Naš narod je krotek, vse stori, kar zahoteva od njega presvitli cesar in država. Vendar kljub temu mu nemški liberalci ne pripoznajo pravic, kakoršnih imajo drugi narodi.

Greh, neodpušljiv greh bi bil, ako bi Slovenci obupali, ako bi križem roke držali. Sami si pomagajmo in tudi vsemogočni Bog nam bode pomagal. Najimennitnejše društvo na Slovenskem — mimo družbe sv. Mohora — je zdaj družba sv. Cirila in Metoda. Židovsko-prajzovski šulverein se trudi z vsemi močmi, da bi naši slovenski deci s koreninami iztrebil sv. katoliško vero in njene nauke iz nedolžnega srca; z vsemi močmi deluje na to, da bi našim otrokom vničil in zatrl ljubezen do slovenske domovine in materinskega jezika. Židovski šulverein deluje z vsemi pripomočki, da vcepi naši dečici divje sovraštvo do vsega, kar je katoliško in slovensko. In iz takih otrok bodo zrasli najhujši brezverci, ki bodo iz dna svojega srca zaničevali sv. katoliško cerkev, njene obrede in služabnike. Taki ljudje brez vse vere bodo hujši od divje zveri. Iz takih otrok zrasli bodo črni Judaži lškarijoti, kateri bodo vse storili za par srebrnjakov. Slovenski narod ne sme takega početja mirno gledati. Ako se zdaj ne bo vzdramil; ako se zdaj ne bo branil z največjo odločnostjo; ako bo še zdaj čakal in gledal s tisto mlačnostjo in pohlevnostjo: tedaj pa res ni vreden, da ga zemlja nosi, da po njem sije toplo solnce. Tak narod, ki nima poguma, ki nima močnatosti v sebi, da bi branil svoje najsvetejše pravice, katere mu ošaben sovražnik z nogami tepta, tak narod naj brez sledu izgine z zemlje!

Družba sv. Cirila in Metoda si je postavila za namen, da napravlja in vzdržuje šole in otroke vrte in da s tem rešuje slovensko dečo iz požrešnega nemčurskega žrela. Mi nečemo nemške dece, a pustite nam našo slovensko! Ta prekornostna družba deluje posebno ob mejah, kjer je nevarnost silno velika. Kdor ne verjame, kako divje deluje nemčurstvo, naj pride k nam. V enem samem mesecu bo postal čisto drugih misli. Domovinska dolžnost nam na ves glas zapoveduje, da podpiramo družbo sv. Cirila in Metoda z denarnimi pripomočki, kjer le moremo. Človek, ki vidi s svojimi očmi, kako silno napreduje sovražnik, razjoče se lahko, da slovenski narod tako malo stori za družbo sv. Cirila in Metoda.

Možje po širni dolini slovenski, čujte moj klic tu z meje slovensko-nemške! Moj klic je klic umirajočega naroda! Vsaj za jeden hip odložite britko orožje, s katerim se vojskuje brat proti bratu. Vsaj za jeden hip vzemite oljko v roko in zberite se kot bratje jedne in iste matere krog skupnega ognjišča, krog družbe sv. Cirila in Metoda. Prvo krono darujte njenemu svetemu namenu. Naj ne bo duhovnika, ne učitelja, naj ne bo zavednega Slovenca na zemlji naši, da bi ne stopil z darom k žrtveniku družbe sv. Cirila in Metoda. Uporabimo to ugodno dobo, dokler še ni prepozno. Delujmo vsi skupno vsaj jeden hip. Možje slovenski, rotim vas pri vsem, kar vam je svetega, vsaj za jeden hip združite se, dejanstveno pokažite, ali res ljubite tlačeni narod svoj. Jaz, tukaj na meji stoječ, v sredini viharnih napadov, kličem vam z obupnim glasom: »Usmilite, usmilite se nedolžne dečice, ki brez pomoči gine v brezversko, nemčursko žrelo. Prvo krono družbi sv. Cirila in Metoda!«

Mejnik.

Cerkvene zadeve.

Jakob Brglez; deficitent v Bočni pri Gornjem gradu.

Leta 1890 dne 22. avgusta so v Bočni pri Gornjem gradu umrli č. g. Jakob Brglez. Kolikor nam znano, se njim do zdaj še ni nobeden spominek v kakem listu postavil. Naj nam bo torej dovoljeno, da kaj malega, kar nam je iz njihovega življenja znano, tukaj objavimo.

Rodili so se v Dramljah blizu podružnice Sv. Uršule v kmečki hiši Hazmanovi dne 3. julija leta 1858. Obiskovali so šolo doma, latinske šole pa so obiskovali v Celju, a dovršili jih v Novem mestu na Dolenjskem. Zdaj bi bili radi šli v bogoslovje v Maribor, toda vojaški zakon jih je potisnil med vojake. Kot vojak so služili v Mariboru, v Ptujju, v Gradcu, največ časa pa v Günsu na Ogerskem v vojaškem izgojališču kot instruktor. Tri leta so vojaško suktnjo nosili. V vojaški službi bi gospod bili lahko ostali — dobro se njim je godilo in jihovi naprejpostavljeni so njih tudi ljubili in cenili. Božja volja pa je bila, da so po triletnem cesarskem službovanju vojaško suktnjo spremenili z bogoslovskim faltarjem. Ostavili so — gnani od milosti božje — hrupno, ter si izvolili tiho in samotno življenje duhovskega stanja.

Veliko veselje so imeli do pobožnih vaj, in z veliko natančnostjo so se poprijeli bogoslovske vede. Ker so že bili precej v letih — 26 let — so morali biti prav marljivi, da so vse predmete zmogli. Pa se niso nikoli utrudili. Bili so mož trdne volje: kar so si naprej vzeli, to se je moralo zgoditi — celo vojaško.

Tako so v svojih študijah do IV. leta vrlo napredovali. V počitnicah pred IV. letom pa so se prav hudo prehladili. Morali so v posteljo. Ali da bi bili v nji ostali, bilo bi se zdravje povrnilo. Prerano so jo ostavili, ter se na pot podali. Daleč od svojega doma, v lepih Slovenskih gorica, se njim bolezen povrne, a hujše od prve. Jeli so kri pljuvati. Nemudoma so se vrnili domov, ter se pridno vračili. Nekaj je pomagalo — pa zopet je prišla kri.

Toliko so se vendar krepkega čutili, da so v jeseni leta 1887 šli nazaj v Mariborsko semenišče. Obiskovali so predavanja — vendar zmirom bolni. Kljub vestnemu zdravljenju več zdravnikov, kljub vsakošni dobri postrežbi se bolezen ni poslovila. Da, o božiču jih je zopet tako hudo napadla, da smo že vsi mislili, da ni več pomoči.

Ali prsa so bila močna. Po mogočnosti so se še zmirom učili, in so koncem šolskega leta vse izpiti napravili. Dne 16. julija leta 1888 so bili, če tudi telesno prav slabi, vendar v duhovnika posvečeni. Dne 19. avgusta so obhajali prav slovesno svoj najslavnejši dan, dan nove sv. maše. Slabi so bili tedaj tako, da so bili bolj mrtvecu podobni, kakor živemu. Pa neizrečeno veselje navdajajoče njihovo Bogu hvaležno srce vzdržavalo je njihove moči v toliki meri, da so vse primicijske skrbi in težave vrlo prestali. Blagi novomašnik, tako so se Ti vendar Tvoje iskrene, srčne želje izpolnile! Stopil si pred altar božji, opravil si Bogu dar neizmerne hvaležnosti Tvojega srca. O, kolikrat si med boleznijo govoril: »Da bi le tako dolgo živel, da bi novo sv. mašo pel! Potem rad umrjem«. Blagor Ti! Bog Te je uslišal.

V jeseni istega leta bili so kot duhovni pomočnik nastavljeni v svoji rojstni fari v Dramljah pri tedanjem župniku vlč. g. Josipu Jurčiču, sedanjem dekanu pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Težko so sicer opravljali svojo službo, vendar so s pomočjo blagega g. župnika svojo dolžnost storili. Vneti in goreči pa so bili za čast božjo in zveličanje duš! Kadar je za to šlo, ni njim bilo po-

znati, da bi bili bolni — mladeniška krepka navdušenost je tedaj prevladala.

Bolezen pa jih ni pustila: bolj, ko so se trudili, bolj jih je tlačila, tako, da so po nasvetu zdravnikovem meseca junija leta 1889 morali stopiti v pokoj. Nadjaje se boljšega in krepkejšega zdravja so šli v prijazno Mozirje. Tukaj so dva meseca ostali pri gostoljubnem župniku vlč. g. Josipu Žeheljnu. Od tod so se podali k podružnici Gornjegraške fare k Sv. Petru v Bočni. Tukaj so se imeli prav lično stanovanje. Zrak jim je prijal in so se precej krepkega čutili. Ob delavnikih so opravljali božjo službo, večkrat tudi ob nedeljah in praznikih. Tedaj so imeli tudi kako kratko katehitično pridigo. V adventu so imeli vsaki dan svitance, v majniku pa šmarnice. Ljudem so se prav priljubili. Dali so njim zato tudi kaj malega bernje, da so lažje izkajali.

(Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Nov denar in star slepar.

Spisal F. S. Šegula.

Moji prijatelji bodo se čudili: kako zamore še le količkaj pameten človek kaj takega pisati! Saj pa tudi ne trdim, da bi bil nov denar morebiti sama sleparija! Oj dobili bomo prave cesarske in dobre — da jih je le obilica — krone in vinarje. Ali to trdim, da bodo se v času, ko se izdaja nov denar slišale zopet stare sleparije, ali že z uspehom ali brez njega.

Ednake, le poslušajte! Povest sicer ni izvirna, dogodila se je tu in tam, dogodila se je v resnici tudi pred 10 leti nekje na slovensko-nemški meji štajarski. Kmetiču zmirom potrebnemu denarja, pride na večer gosposko oblečen človek, proseč prenočišča. Večer pri mizi jame tujec: »Oče, na Vaši njivi tam doli pri potoku je pokopan zaklad (šac), videl sem čudne modre plamene švigati!« S kratka, zaupanje rodi zaupanje, o polnoči šla sta kmetič in tujec kopat zaklada. Našla sta ga, lonec z 200 svetlimi cekini (zlati). Neseta jih domu in delita se; vsaki dobi 100 cekinov. Kmetič prinese za poboljšek polno bučo vina. Poreče tujec: »Jaz sem berač, čemu mi je zlato! Odkupite mi mojih 100 cekinov, vredni so 400—500 gld., dam Vam jih za 200«. In kmetič je pobral vse svoje krajcarje, ki jih je skupil ravno ono jesen za vino, ter jih je izročil tujcu.

Čez nekoliko tjednov potreboval je kmetič sila nekoliko denarja. Vzame 10 svetlih cekinov in jih nese v zameno v bližnje mestice. Kaj je bilo? Niso bili zlati, bile so nove svetle »Spielmarke«, svetinjice, iz medenine, ničvredne, kakor jih rabijo gosposki otroci pri svojih igrah.

Nauk: Ne dajaj, priprosto ljudstvo, dobrega denarja, ki ga poznaš, za starega sleparja, ki ga ne poznaš!

Druga prilika. Smešna res je ta dogodba, ali v čast slovenskega imena povem, da se ni zgodila na Slovenskem, niti na slovensko-nemški meji, prigodila se je v resnici nekje tam gori v lepi, rodovitni Rabski dolini.

Pripeljala je ženica na sejem lepo kravo, vredno pri tadanji veliki ceni živine 80 gld. Cenila jo je tako in uljuden kupec ji je kar udaril v roko. Prišli so pa v oni dobi ravno novi petaki (5 gld.) v promet, ki so bili na obeh stranéh »pomalani«. Tuji kupec izvleče kopico takih novih petakov, da ednega ženici, ter reče: »Glej, to je 5 gld. (obrne isti petak na drugo stran) in to je 5 gld., je vkup 10 gld.« Ponudi ji drugega in šteje ravno tako. Podal ji je tako osem petakov, a naštel 80 gld. Vesela odide z novim denarjem ženica domú.

Nauk: Ne sprejemaj, priprosto ljudstvo, novega denarja prej, ko ga ne poznaš!

Zares, z novim denarjem pojavljale se bodo morebiti stare sleparije! Za denar je huda, posebno v naših časih. Ne zamerite, zapisal sem zato te vrstice v v skrbéh, da bi se niti eden vinar, slovenski vinar ne zgubil po slepariji večinoma tujcev!

Senica in sadno drevje.

Po zimi, ko je zemlja zmrzla, drevje golo in vse s snegom pokrito, prižene glad ptice k našemu stanovanju, ter si iščejo v odpadkih, gnoju in kjer se daje kaj naj najti, revne hrane. One morajo mnogo glada in mraza prebiti in to jih mnogo pomori v hudih zimah.

Ne pozabimo v hudem mrazu naših dobrotnic in nastavljam jim potrebne hrane! Brez dvombe je senica najkoristnejša; ona skače po drevju od veje do veje ter obira za kožo skrite žužke ter jajca in ima največ sovražnikov.

Neporedni fantalini nastavljajo jim kletke in večkrat vidimo v oknih več skupaj zaprtih, katere navadno vse poginejo. Mnogo jih tudi ptice roparice polovijo in zato je dobro, da v vrtu napraviš iz smrekovih vej varno zavetje, v katero se pred ujedani poskrijejo in pred hudim mrazom nekaj obvarujejo. F. P.—k.

Sejmovi. Dne 13. decembra v Jurkloštru, pri Sv. Križi na Murskem polji, pri Sv. Petru pod Sv. gorami, v Studenicah in v Žalci. Dne 15. decembra v Arveži, pri Sv. Križi tik Slatine. Dne 19. decembra v Teharjih pri Celji.

Dopisi.

Izpod Pohorja. Res lep je kraj ob vznočji velikanskega Pohorja, posebno okoli mestica Slovenjebistriškega. Ob totranskem pobočju njegovem raste »kralj« štajarskih vin, svetoznani »brantnar«. Njegova soseda sta širom poznata »ritoznojčan« in »šmidsbregar«. Mesto Slov. Bistrica je malo mestice. Broji komaj pičlo nad tisoč prebivalcev. Če tudi tako malo in zmiraj ležeče na slovenskih tleh, vladal je v njem do sedaj — žali Bog — nemški duh, kakor da bi bilo kje gori v Hessen-Kasselnu, ali bolje v Darmstadt. Mogočno se je razširjala iz njega nemškutarska smradljivost poprej tudi na okolico. Ali od dobe, ko je nek imovit trgovec Bistriški pri Pohorcih popolnoma pogorel (pogorišče ima še sedaj v svoji štacuni), odpovedali so se okoličani že precej nemškutarski komandi, ki prihaja iz Slov. Bistrice. Le ena občina, mestu najbližja, še zmiraj za dobro spoznava, da se pusti v »košu« bistriških »ham-hamov« tlačiti. In ti nezavedna ovca, si spodnja Novaves, ki se do sedaj še nisi dala najti dobro ti mislečemu slovenskemu županu! Ti poslušaj veliko preveč na glas krivega preroka, koji je kupil, da bi tebe motil, v tvoji sredini »grunt« za 12 ali 15 gld., ne vreden še dveh borih goldinarjev. Pri tem možu si po svojem dosedanem, omilovanja vrednem županu iskala pomoči. Pa kaj, ko bi ti jo dati zamogel? Saj so ga pri volitvah v okrajni zastop, čisto po domače, popolnoma »ven vrgli«. Ste-li Novoveščani poleg drugih trezno, pošteno narodno mislečih še resnično otroci v zibeljki, ali vsaj ne veliko stareji, da bi vas moral ta gospod še le za roke voditi, če ne celo pestovati! V sedanjem času je tó geslo: »Svoji k svojim!« Vprašajte kri svojo, kam slišite? Ali vas je rodila mati Slovenka ali ptujka Nemka? Zadnje ni bilo. Toraj ne pljuvajte v lastno skledo! Pokažite Novoveščani, če ste možje in ne mevže, na dan občin-

ske volitve vaše, da ste doletni, zavedni, da niste več otroci; pokažite odkrito, da ne potrebate več namškutar-skih jerobov, saj imate sami med seboj zadosti sloven-skih občinskih očetov. V dan volitve se vidimo!

Iz Frama. (Pogreb.) V ponedeljek, dne 28. no-vembra so Framčani zopet pokazali udanost in ljubezen do sv. kat. cerkve in njenih obredov. Isti dan je bil prav slovesen pogreb pokojnega Janeza Korena, ki je bil dolgoleten ključar in šolski odbornik, ter je po dolgi boleznici naduhe, večkrat okrepcan z božjimi posvečili, popolnoma zaveden in udan mirno zaspal. Še na pravi-lici ležečega obilni znanci obiskujejo in molijo za dušo njegovo! Na dan pogreba pa je prostorna cerkev skoro polna pobožnikov bila med zadušnicami in sv. mašo, katero so služili č. g. Matija Koren, župnik iz Selnice, brat pokojnika, v nazočnosti č. g. župnika Slivniškega in Framskega. Prav globoko nas je genilo pobožnih dekl-lic milo petje med sv. mašo in na grobu. Dolgi vrsti sprevodnikov so še g. nadučitelj s šolarsko trumo pri-pregli od cerkve, po sv. maši do mirovišča. Lepa je sv. katol. cerkev; veličastni in tolažljivi njeni obredi — tudi sredi najbritkejših solz!

Iz Sv. Miklavža pri Ormožu. (Blagoslov-ljenje.) Presrečen je bil 20. dan meseca novembra t. l. za faro Sv. Miklavž in tudi za okolico. Iz mavca izdelana Lurska Mati božja prinesla se je ta dan iz žup-nišča v cerkev, kjer je bila blagoslovljena od veleč. g. dekana A. Schwingerja. Veliko duhovnikov se je tudi udeležilo te svečanosti. In ljudstva je velika množica privrela od vseh krajev. Pridigo so imeli č. g. Peter Skuhala, župnik pri Veliki nedelji. Krasne pesnice, ka-tere so vodili g. D. Repič, nadučitelj v pokoji, povzdi-govale so svečanost. Zahvalim se toraj vsem tistim, ki so pomagali cerkev krasiti in snažiti ter so nam pri-pomagali spraviti si tako lepo in krasno podobo Lurske Matere božje.

Izpred Radgone. (Opomba.) Kar je g. dopis-pisnik o volitvah v okr. zastop Gornjeradganski omenil, k temu še je tukajšnjim volilcem treba nekaj omeniti: Sedaj že celo Orehovski vojaki popuščajo svojega ge-nerala. Neki njegov boljši »vojak« je že tisto večer, pri otvorjenji »fajerbera« svojo »fajerbersko« obleko raz sebe strgal in jo na hišo vrgel, drugi »vojaki« pa že to častno oblačilo prodavljajo, drugi spet mrmrajo, da bodo na »boben« prišli, ako tako naprej gre. Kaj pa g. Vratschko na to? Volilci pač iz tega lahko spredvidimo, kako dobro je, če to volitev dobro prevdarimo, potem pa značajne može volimo, naj so svetnega ali duhovskega stanu. V tukajšnjem posojilničnem odboru imamo moči, ki ni-so kar samo za žep, ampak tudi za ljudstvo dobro storijo.

Od Sv. Duha v Ločah. (Cerkev, železnica.) Naša cerkev je sedaj skoraj vsa nova. Delo g. slikarja Gornika pa tudi podobarja Buta je hvale vredno. Zato prisrčna hvala njima, pa tudi č. g. župniku, ki so vo-dili celo delo! Župljani smo sedaj veseli, da se je do-delalo popravilo cerkve, čeravno smo se iz kraja bali stroškov. S pomočjo božjo jih bomo že zmogli. — V tekočem letu se je od Konjice do Poličan nova želez-nica zgradila, imela bi do konca pretečenega meseca zgotovljena biti, pa zastran neugodnega vremena se ni zamoglo zgoditi ter je čas neki do blizo konca tega leta podaljšan. Ali pa bode imenovana železnica dovolj do-našala, je dvomljivo, brž ko ne se tistim, ki so se za-njo potegovali ne poje kedaj hvala; marsikdo že sedaj pravi, da prvokrat bi se za kar bodi ne upal po njej peljati! Nekateri, ki so morali svoja zemljišča za-njo prepustiti, kajti mnogo rodovite zemlje se je v železnico spreme-nilo, so pa še jako nevoljni na železnico.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. Minister za vnanje zadeve je pri nas grof Kalnoky, madjarske krvi in vsled tega lahko človek razume, da dela on na to, da dobi pri nas nemška levica krmilo vlade v roke, kakor ga imajo Madjari unkraj Litave: tako bi bili Slovani v obeh delih države na tléh, na vrhu pa v avstrijskem delu nemški, v ogerskem pa madjarski liberalci. Žal, da se to ni čisto nemogoče. — V državnem zboru je grof Taaffe odgovoril na interpelacijo vit. Plener-ja, zakaj da je c. kr. namestnik v Pragi. grof Thun razpustil mestni zas-top v Libercih. Odgovor g. ministra ni mogel biti drug, kakor da je ces. namestnik prav storil. To pa je Plenerja spekelo in predložil je v zboru, naj se o tem odgovoru ministra prične razprava. S pomočjo mlado-čeških in nekaterih drugih poslancev je njegov predlog obveljal. Vsled tega se je večeraj mlatilo v drž. zboru veliko prazne slame, toda žal, da na stroške države.

Štajarsko. V mestnem zastopu Graškem sedi 6 »mladih« zastopnikov t. j. nemških nacionalcev, ki bi radi splezali na vrh, da bi delali potem z denarjem občine tako, kakor delajo sedaj stari, torej zapravljivo, čisto po stari šegi liberalcev, da-si na drugo ime. — Slovenski dijaki na vseučilišči v Gradci so imeli v ne-deljo velik komers ali obed in prišla sta k dijakom tudi rektor vseučilišča prof. dr. Schlager in prof. dr. Krek ter menimo, da brez potrebe, tudi mladočeski poslanec dr. Masaryk: dijakom bode on le na škodo, da-si ni imel tega namena.

Koroško. V Celovci dobijo električno razsvitljava in pripravi jim jo g. Scherbaum iz Maribora. No na-predek je, da-si ga more biti ni še tako potreba, po-sebno še zato ne, ker mesto nima preveč denarja na razpolaganje. — Poslanec prof. Šuklje je v drž. zboru interpeloval ministra za uk in bogočastje, čemu da pusti okr. glavarju v Celovcu, Mac-Newinu, da kliče stariše pred-se, ki so prosili za slov. šolo ter jih neki celo nagovarja, naj prekličejo svojo prošnjo.

Kranjsko. Vodja deželne vlade v Ljubljani, c. kr. dvornik svetnik baron Hein je bil v nedeljo v slov. gledišči, pa le malo časa. Najbrž zato, da pokaže, kako ljuba da mu je slov. beseda. — Po Gorenjskem se širi nemškutarija in krivi so tega posebno kremlarji, ki imajo na svojih mizah radi nemške listove, ne pa slovenskih. Veliko pa pomore k njej tudi gospoda po raznih uradih, ki raji odpisuje nemški, kakor pa slo-venski. V tej reči bi bilo za »narodno« gospodo v Ljubljani in drugod še veliko dela, ali sedaj nima časa za to, kajti vzame ji ga največ domača vojska.

Primorsko. Kar smo v zadnjem listu le slutili, to se neki izgodi v resnici: nov. list se osnuje in tako bode domači prepis—stara srajca. Žal, da ga je nastala potreba. Izhaja neki iz početka le po dvehkrat v meseci in sicer v Trstu.

Tržaško. Gospoda v mestnem zastopu v Trstu nima srca za slov. okolico in če stori kaj za-njo, stori to le iz namena, da jo poitalijani. Nekateri okoličani so izprožili misel, kaj bi bilo, ko bi se okolica odtrgala od mesta ter si pridobila lastni zastop? Misel je v resnici dobra, alj izpeljati jo bila bi težava, kajti mesto, ki ima doslej vso oblast, tudi čez okolico, v rokah, ne bi je dalo tako lahko iz rok. Da vlada ne bode na strani okoličanov, to si človek tudi lahko sešteje na prstih in tako ostane ta misel pač le misel.

Hrvaško. V Zagrebu je umrl predsednik kralj. sodnega dvora, Vladislav vitez Cuculić. Pokojnik je bil strog sodnik in bi znal marsikateri urednik hrv. listov

praviti o njem, o ječi, v katero ga je pahnila njegova sodba.

Ogersko. Tudi v ogerskem delu naše države je vse nekako v prevratu; da-si imajo ondi še le mlado ministerstvo, vendar se množi že tudi zoper to nasprotovanje. Nekaj pa ima ono za-se — jude in kalvince, Ni dvoma, da se vzdrži na njih ramah vlada nekoliko časa na vrhu; ni pa dvoma, da človek stori najbolje, če ne upa od take vlade veliko prida.

Vunanje države.

Rim. Veliko konsistorije bode pri sv. očetu Leonu XIII. še le po novem letu. V njem se imenuje več novih kardinalov; med njimi bode neki tudi rimski poslanik na Dunaji, nadškof Galimberti in pa knezoškof v Vratislavi. Avstrijskih škofov ni v tem konsistoriji nobeden na vrsti za kardinala.

Italijansko. V senatu so zavrgli volitev novega člana Zuccara ter se kaj takega doslej še ni zgodilo. Kaj da je njemu na poti, nam ni znano. — Vina se letos čedalje več prepeljuje v naše dežele, posebno v ogerska mesta. Najbrž bode še laško vino odondot romalo kedaj dalje za pravo ogersko ali avstrijsko.

Francosko. Republika je na porodu — novega ministerstva ji je treba, toda že celi teden trpi to mučno stanje in ministerstva še ni na svitlo. Predsednik republike, Sadi-Carnot si je že v strahéh, kaj bode, ako ne najde moža, ki spravi ministerstvo skupaj. Doslej ga še išče in trije: Brisson, Ribot, Perier niso imele sreče. Ljudje že mislijo, da ni več daleč do revolucije, vendar pa upamo, da še revolucija ni tako blizu; pride pa gotovo do nje, kajti razuzdanost je že ondi na vrhu. — V Parizu so zaprli nekega Nemca, Luskin ter ga imajo na sumu, da je pruski vohun.

Belgijsko. Pravi se, da dobi v Belgiji volilno pravico vsak mož, ki je doslužil kralja ali pa redi rodbino, ki šteje vsaj troje otrok. Kdor pa dobi volilno pravico, mora se potem vdeležiti vselej volitve. Nam se ne zdi ne prvo, ne zadnje dovolj verjetno.

Nemško. Nemški kancelar, grof Caprivi še sili v drž. zboru na to, da mu dovolijo novo vojaško postavo, toda če jih tudi straši z bližnjo vojsko, vendar nima v tem toliko sreče, kakor njegov prednik, knez Bismarek. Tudi le-ta se mudi sedaj v Berlinu in vpraša se, kaj hoče mož ondi? Ni nemogoče, da namerava priti v drž. zbor ter delati v njem zoper sedanjega kancelarja. Poprej kedaj pa je on malal »črne pike«, kažejoče na bližnjo vojsko. Se ve, da noče vedeti sedaj ničesar o tacih črnih pikah. Grdo hinavstvo v imenu domoljubja!

Rusko. Kolera je sicer ponehala, toda sedaj začenja sodnija svoje delo, kajti ljudje so se iz kraja zoperstavliali vladi ter niso hoteli po nekaterih krajih se udati nje naredbam zoper kolero. Na večih krajih so bili nemiri zavoljo tega in tako je sedaj sodnija v Saratovu obsodila 23 zatoženih ljudij zavoljo nemirov na smrt in 43 drugih je dobilo raznih drugih ostrih kaznij. O tacih priložnostih torej kaže ubogati vlado, če tudi kdo misli, da nje naprave niso potrebne!

Bolgarsko. Ministerstvo misli število zastopnikov v sobranji znižati in sicer tako, da pride na 20.000 duš le eden poslanec, doslej pa sta se volila po dva. Ljudém, posebno tujim ščubarjem to ne bode ljubo ter se je bati, da se začno nemiri po deželi.

Srbsko. Liberalna vlada ima srečo in če pojde tako dalje, bode večina v skupščini kmalu v rokah liberalcev. No svet zato ne bode imel posebne izgube, kajti tudi radikali, doslej v večini, niso bili posebno dobri gospodarji.

Turško. Da-si sedaj turska vlada ne dela veliko

in ne tacih rečij, da bi nas kristjane posebno zanimala, vendar pa moramo priznati, da so Turki še vedno zviti ter se zna sultan tako okleniti Angležanov, da Rusija ne more kaj reči zoper to in druge države se ne zmenijo veliko za Turčijo in tako gre še stvar vedno nekam dobro za sultana in njegovo vlado. To velja nasproti vunanjim državam, kako pa je kaj v notranjih delih Turčije, tega ne izve živi krst.

Afrika. Francozi so Dahomejce do cela potolkli in mesto za mestom se podaja ter prevzame francosko oblast na-se, kakor da drugače ne more biti. To ni nesreča za človeštvo, kajti doslej so bili ondi še človekožrci in vsaj tega ne bode več pod francosko oblastjo.

Amerika. Iz Washingtona, glavnega mesta »združenih držav« so poslali te dni 20 milj. zlata v Evropo. Sodi se, da tega pride nekaj tudi k nam v Avstrijo. Tukaj nam je treba zlata, ako bode kedaj resnica iz — zlate veljave denarja.

Za poduk in kratek čas.

Spomini iz jutrovih dežel.

Piše F. S. Šegula.
(Konec.)

Vode pomanjkuje v Palestini od septembra do januarija. Kdor ima v tem času dobro »šterno« (nabiralnik za vodo), skupi lahko za vodo samo po 2—300 kron. Siromaki pa tudi umirajo od prevelike žeje.

Beduin mnogo čišla zunajno svojo čast. Kdor ga potegne za brado, onečastil in razjezil ga je tako, da ga, če mogoče, na mestu umori. Sicer pa poštenost nasproti tujcem ni velika. Zunaj v puščavi pa tujca ustreliti in oropati velja beduinu ravno tako malo za hudobijo, kakor lovcu, ki je ustrelil zajca. Lovec hvali se med lovci z lovskim plenom, a z ropa k svojim se vračajoči beduini kažejo potno prtljago, puške itd., [ki so jih vzeli tujcem.

Le kdor bi žensko umoril, je brezčasten. Sicer pa ženska pri njih nima nobene vrednosti. Beduin reče: »Ženska nima duše!« ter tudi primerno tako z njo ravna, ženska je beduinu le domača in tovarna žival. Niti felah ni boljšega srca do svoje družice. Videl sem ga ponosno na svojem osličku jahati iz mesta, medtem ko je njegova ženska bosonoga in gologlava hitela peš zraven njega, obložena s težko butaro. Tu se pač vidi, koliko se ima zahvaliti posebno ženski spol krščanski veri, katera je še le podala ženski zopet človeško veljavo.

Oče ima na Jutrovem neomejeno oblast čez življenje in smrt svoje dece. Tako se še pripeti, v nekaterih krajih šteje se celo v dolžnost, da oče umori svojo hčer, ki dela sramoto svojim starišem, ako je »padla«! Sicer pa, kakor meni moj poročevalec, se kaj enacega pripeti v velikem okrogu v teku 15 let komaj jedenkrat. Umevno je to tem bolje, če pomislimo, da se na Jutrovem dajajo deklice v možitev poprek že s 14. letom. Kedor jo hoče imeti, mora si jo kupiti od očeta, posebno pa od bratov, kateri s to odkupnino dobivajo zopet sebi žene. V Hebronu je o taki priložnosti navada, da se posadi na hram belo bandero — v znamenje, da je »rešena« čast iste hiše. Kakor so pa v tem oziru strogi proti mladini, ne velja isto o vseh odraslih. Večina arabskih narodnih pesmij je erotičnega zapopadka. Kedar »mukari« (gonjač, ki spremlja romarja) mirno sedi na svoji muli, ali pa visoko stoluje na kameli, in zmižéč, pol v sanjah, kakor

čirič poluglasno, vleče svojo dolgo pesmico, zamoreš staviti, kar hočeš, da misli na »habibi«. Druge narodne pesmi, katere sem zapisal, pa so očevidno nastale iz psalmov svetopisemskih.

XX. Slovo od Jeruzalema.

Dne 1. majnika (1889) poslavljaj sem se od Jeruzalema, ali pozabiti ga, reklo bi se pozabiti najlepše dneve svojega življenja! V 10 urah pripeljam se skozi Ramle, domovino Jožefa iz Arimateje, na borih »kolabrah« v pomorsko mesto Jaffa (staro Joje, kjer je tudi prerok Jonas stopil na osodepolno ladijo). Drugi dan ima se začeti pomorska vožnja.

Jaffa je živahno in bogato mesto. Obiskal sem najprej turško džamijo, ki je baje oni hram usnarja Simona, pri katerem je stanoval sv. apostelj Peter, ter na stehi videl iz zgodeb sv. pisma znano prikazen čistih in nečistih živalij. Razven drugih zavodov obiskal sem tudi krasno francosko gostišče z divnim razgledom po mestu in po ravni okolici, ki je kar iz golih okusnih zlatih jabolk (pomeranč). Le eno je, kar se tujcu v Jaffi ne dopada, in to je strahovito njeno morsko pristanišče. Da-si je morje tik mesta jako globoko, vendar ne morejo ladije do obrežja, marveč morajo ostajati daleč zunaj na širokem morju. Ovira jim pa prihod cela vrsta skal iz kamena granita, ki tik druga poleg druge iz vode štrlijo, ter v pol ure dolgem polukrogu zagrajajo pristanišče. Mimo teh pečin priti je le mogoče z malimi barkami in še to ne gre nobenkrat brez smrtne nevarnosti. Kedar je pa morje razburjeno, celo ni mogoče ne iz ladije, ne iz ladije in ne v ladijo. Ko so se naš cesar Fran Josip I. leta 1869 v mali barki srečno pripeljali mimo teh pečin na veliko ladijo, porekli so: »Tu skozi nikdar več!«

Dne 2. majnika prišla sta zaporedoma dva parobroda: egiptijska »Kedivije« ter avstrijska »Vesta«. Brez vsakih listin prijavil sem se v pisarni avstrijskega Lloyda, parobrodne družbe, kot katolišk duhoven in postrežnik uradnik izročil mi je na mah vozni listič, z znižano ceno za 50%. Tako je: Avstrijec drži se v tujini, kjer le mogoče, avstrijskih zavodov, ki so posebno na Jutrovem priljubljeni.

Prej, ko mi je stopiti v barko, treba je iti z vso prtjago skozi »dogano« (mitnico. harmico). Tu ne pozabi hitro pri vhodnih vratih na tihem stisniti v pest dober »bakšiš«, sicer prideš v preiskavo pred vseh 5 uradnikov, kar bo najmanj trajalo eno uro in plačilo ne bo malo, med tem pa bode mimo tebe tiho hodila stotina popotnikov brez vseh ovirov, — odkupili so se z darom pri vходу. Te strašne goljufije turških uradnikov razlagajo se s tem, da so slabo plačani, ter si morajo iskati »postranskih dohodkov«.

Ladja odhaja; še nekoliko ur, in videl ne bodem z daleka več svete dežele. Težko je slovo, ali če Bog da, »na svidanje!«

Prej ko sklenem, naj dodam še nekoliko pravil za romarje iz moje lastne skušnje.

1. Dobro je, da vsaj prvokrat potuješ v trumi (karavani), ki ima stalnega domačina vodnika (dragoman); sicer bodeš razven v franciškanskih gostiščih povsod ogoljufan in imel dokaj več sitnostij.

2. Uči se jezikov, posebno italijanskega, s katerim od Egipta do Beirutu lahko povsod izhajaš, od Beirutu do Carigrada velja pa več francosčina. Jako neprijetno je, če človek ne more nikjer posegniti v govorico.

3. Pouči se prej na tanko o krajih, po katerih boš potoval, posebno v zgodovinskem in zemljepisnem oziru, da ne bo treba vsega verjeti neukemu dragomanu, kateremu bolj prepuščaš skrb za postrežbo in varnost.

4. Vzemi denarja, mnogo denarja seboj. Koliko? Jaz potreboval sem povprek na teden — 100 gld.; potuje se pa lahko tudi nekoliko ceneje. Kaki denar? Najbolje je ves denar doma že zmenjati na francoske zlate (Napoleon'd'or). Doma — ker v tujini je tvoj denar manj vreden. Avstrijskih 10 gld.-zlatov ni dobro seboj jemati, ker so več vredni, kakor francoski zlati, a priprosti Jutrovec jih noče razločevati, — imaš tedaj zopet zgubo. Srebro vzeme priprosto

ljudstvo le francosko: one franke (49 kr.), ki imajo »brado«, tedaj iz dobe cesarjev, srebra republike ne vzamejo. Radi »brade« so dobre tudi italijanske lire. Srebra drugih dežel, ki se bode ti tu in tam ponujalo, ne sprejemaj, težko in le s škodo se ga zopet odkrižaš. Egipt ima v novejši dobi dobro urejeno srebrno veljavo in lep tak denar. Palestina ima pa raznovrstni star in nov turški srebrni denar in ne z lahka se mu priučiš. Sploh je z denarjem na Jutrovem velik križ, ker ima eden in isti denar skorej v vsakem mestu drugi »kurz«.

5. Ne skopari prehudo; sicer ostani doma!

6. Ne bodi neuljuden. Pač se popotniki hitro naučijo: »mafis« (nič!) ter čruh!« (poberi se!), ali s tem pridobijo si le malo ugleda. Tudi najrevniši Arabljan je uljuden in dobro de tudi njemu uljudnost.

Sklepam tedaj z besedami, s katerimi je o. Alfons Dombrowsky na gori Taboru nas pozdravljaj avstrijske romarje: »Blagor njim, ki so preromali sveto deželo! Še na smrtni postelji, mrtvaško-! ledega obraza, a sveto razpelo v trepetajoči desnici, — blagoslavljajali bodejo ono uro, v kateri so se odločili na božjo pot iti v sveto deželo!«

Smešnica. Dobro jima je odvrnil. Dva potepuha gresta mimo njive, kjer je kmet ravno sejal. Porogljivo mu rečeta: »Le delajte in mučite se, oče, midva pa bodeva uživala sad Vašega truda«. »To je prav lahko mogoče«, odvrne hitro kmet, »zakaj ravno sejem konoplje, iz njih prediva pa se spletajo vrvi za vislice«.

Razne stvari.

(Imenovanje.) Njih svetost, papež Leon XIII. so imenovali preč. gosp. Ignacija Orožen, protonotarja Nj. svetosti in stolnega dekana v Mariboru, za prošta stolne cerkve v Mariboru.

(Darilo.) Družbi sv. Cirila in Metoda so darovali gg. slov. drž. poslanci: grof Coronini, dr. Ferjančič, vit. Globočnik, dr. Gregorčec, kan. Klun, trg. Kušar, župan Pfeifer, vodja Povše, prof. Robič in M. Vošnjak — vsak po 20 zlatih kron.

(Interpelacija.) Poslanec Fr. Robič je vprašal v ponedeljek v drž. zboru ministra za pravosodje, kaj misli storiti zoper g. K. Pichsa, c. kr. okr. sodnika v Svinci na Koroškem, kateri neki ni hotel vsprejeti tožbe slov. kmeta v slov. jeziku, ampak ga je celo, kar smo tudi mi poročali, dal na 24 ur zapreti, rekel bi človek, da za kazen, ker mož ni znal nemški.

(Železnica.) Nova železnica iz Poličan v Konjice se odpre slovesno dne 15. decembra. Podrobniše slovesnosti nam niso znane, kajti dež. glavar in sploh deželni odbor ni slov. ljudstvu prijazen in torej tudi nimamo mi z njim nobene zveze.

(Smrtna kosa.) Dne 30. novembra je umrl v Gradci g. dr. vit. Močnik, dež. nadzornik za ljudske šole v pokoji. Dr. Močnik je bil jako znana oseba v naši državi in pri tem, kar je redko, do zadnjega trenutja veren Slovenec. Naj v miru počiva!

(Umrl) je v Reichenburgu g. Anton Kacijan, c. kr. poštar in trgovec v trgu, dne 27. novembra. Pogreba se je vdeležilo mnogo ljudi ter tudi več čč. duhovnikov in učiteljev, kajti bil je mož v svojem življenju vsega spoštovanja vreden Slovenec.

(Slovar.) »Slov. nemški slovar« izide kmalu v sešitkih po pet pol obsegajočih. Vsakih pet do šest tednov pride po jeden sešitek na svetlo. Prvi sešitek se izda koncem meseca decembra. Koliko bode vseh sešitkov, tega ni moči zdaj natančno povedati; utegne pa jih biti okoli dvajset. Cena vsakemu sešitku bode 50 kr. in naroča se pri »katol. bukvarni« v Ljubljani.

(Dijaška kuhinja) v Mariboru so darovali g. dr. Fr. Jurtela, dež. glavarja namestnik in odvetnik v

KATHREINER-jeva Kneipp-ova sladna kava

Nepresežen dostavek h kavi. Se povsod dobiva.

Le prava s to
varstveno
znamko. Pred
ponaredbami
se svaruje.

9-9

Janez Bregar

klobučar v Mariboru

gosposke ulice št. 7,

priporoča č. g. duhovnikom in slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnih

klobukov najnovejše šege

po najnižji ceni, tudi slavno znane **Ita-klobuke**, kakor fine **Vilour-** in **lov-ske** klobuke iz raševine. Razno volneno in tudi fino z usnjem obšito obutje.

Vsakovrstne poprave se točno izvršujejo.

S spoštovanjem

2-10

J. Bregar.

„Čvetero Božičnih pesem“,

za solospve meš. zb. in spremljanjem orgelj, zložil **Ig. Hladnik** op. 18., prodaja „Katol. bukvarna“ v Ljubljani in **J. Kraje** v Novem mestu. Cena 40 kr. 3-3

NAZNANILO.

Tvrdba Franc Kathreinerjevi nasledniki
v Stadlovi-Dunaju in Monakovem

izdeljuje **sladno kavo**, ki ima takšen okus, kakor **navadna kava** in jo proda z mojo podobo in podpisom.

To se zgodi z mojim dovoljenjem, ker sem se prepričal, da v tej kavi se ne znajdejo škodljive tvarine, katere so v navadni kavi po imenu „Coffein“. — Pa **Kathreiner-jeva sladna kava** ima to prednost, da tudi tisti, ki sladnega okusa ne ljubi, se navadni kavi lahko odpove in namesto nje **zdravejo** in **redilno** pijačo dobi; razun tega pa se koristi s tem tudi gospodarstvu.

Wörishofen, dne 1. marca 1892.

Seb. Kneipp, m. p.,
katol. župnik.

8-9

Prodajalnica modnega, platnenega, suknenega in rokotvornega blaga

ALEKS. STARKEL

3 Poštne ulice. Maribor ob Dr. Poštne ulice 3.

Velika zaloga raznega blaga za žensko obleko.

Največja zaloga tkanine za suknje in hlače, domači in inozemski pridelek.

Vsakovrstno blago za talarje za čč. duhovščino, peruvien, toskin, razno blago za uniforme in obleke za gospé.

— Prava tirolska raševina. —

Velika zaloga rumburškega in creas-platna, platna za postelje v vsaki širokosti.

Damast in plahuta za mize, všivano platno.

Lastni pridelek domačega miznega platna, prtičev in obrisačev.

Zaloga vsakovrstnega šifona, tkanine za pohištvo, zagrinjalo, preproge itd.

👉 Po nizki ceni. 👈

16-16

DOBRA KAVA

le s Kathreiner-jevo
Kneipp-ovo sladno
kavo kot pridevkom.
Se povsod dobiva.
Pred ponaredbami
se svaruje. 9-9